

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

MEGJEGYZÉSEK

*

Bratianu miniszterelnök nagy figyelemmel hallgatta végig Dicsőszentmártonban Gyárfás Elemér román szónoklatát. Gyárfás Elemér hangulatosan beszélt arról a harmóniáról, amelyben az idők során magyarok, románok és szászok a Küküllő völgyében éltek. A miniszterelnök válaszában finoman és tapintatosan megjegyezte, hogy Gyárfás beszéde bizonyos festői tulzásokot tartalmaz a multakról, mert a valóságban nem mindenben volt úgy, ahogy ő eszteli. Ezután a miniszterelnök arról beszélt, hogy a kormány megértéssel és testvéri szeretettel kezeli a kisebbségi kérdést. Nagyön valószínűnek tartjuk, hogy ha az udvariasság megengedte volna Gyárfásnak, hogy Bratianu beszédére válaszoljon, a miniszterelnök beszédében némi festői tulzást ő is felfedezett volna.

*

Nagyon szép és okos az a cikk, amit dr. Jacob János ír a Tara Noastraban az erdélyi mezőgazdasági tökérről. Ez a cikk egy kicsit meglepő azokat a vádak, amiket eddig oly sokszor hallottunk, hogy a magyar impérium idején a román bankokatt mennyire elnyomták, boldogulásukat megnehezítették, hogy a román bankok nem tudták hivatásukat betölteni. Mi ugyan az ellenkezőjére emlékszünk: a román pénzügyek teljes szabadságot élveztek, igazgatóságukba nem kényszerítettek bele nacionalizáló magyar igazgatósági tagokat, nem volt a magyar parlamentben egy magyar Bianu szenátor, aki kifogásolta volna, hogy román kulturális célokra áldoznak, hogy tisztviselői románok, könyveiket románul vezetik, de arról se tudunk, hogy bármily retorzióval éltek volna ellenük, pedig nyílt titok volt, hogy a nemzetiségi képviselő választási eljárás is cseppet-csurant a román pénzügyektől. Azt azonban nem igen cáfolták meg eddig, hogy felsőbb helyről jól elnyomták őket és hogy támogatásban az állam részéről nem részesültek. Jacob János cikke most tisztességes ösztönzéssel nyilatkozik erről a kérdéstről. Ezt írja: „A statisztikai adatok szerint 1914-ben összesen 245 román intézetünk volt 145 millió korona tökérről. Ezeknek a tevékenységnek a tevékenysége főleg a mezőgazdasági hitelre terjeszkedett ki. Tökeiket első sorban román földbirtokokra helyezték ki. Becsületes tevékenységüket az akkori jegyintézet is honorálta. Az Osztrák-Magyar Bank valóban teljes mértékben állott a román intézetek segítségére, vagyunk erejéig visszleszámitolást nyújtott nekik. Ennél a visszleszámitolásnál a román paraszti jelzőlogócsőne különös sulyt esett a latba, mert a román paraszti fizetési biztossága kézenfekvő volt.” Jacob János ezután leírja, hogy az új impériummal ez a helyzet alaposan megváltozott és ezt a következőkben eszteli: „Erdélyben nincs mezőgazdasági töke és a földbirtok nem jut megfelelő hitelhez. A négy magyar agrárjellegű országos intézetet (Földhitel, Altruista Bank stb.) amely annak idején 3 és fél milliárd koronát juttatott agrikulturális célra, hasonló román intézetek nem pótolják. A Banca Nationala sem helyettesíti az Osztrák-Magyar Bankot abban a formában és azon a módon, ahogy ez utóbbi a multakban betöltötte szerepét intézeteinkkel szemben. Szomorú, de meg kell állapítanunk, hogy az erdélyi román pénzügyeket az Osztrák-Magyar Bank aránylag sokkal intenzívebben támogatta, mint ma a Banca Nationala.” Félő tőle, hogy Jacob János is a hazaárulók listájára kerül e

miatt a cikk miatt, de szolgáljon neki megnyugvásul, hogy az igazság akkor is igazság, ha érte a patenthazafiak hazaárulónak is stigmatizálják.

*

Speranza tanár urat a tankertületi főigazgató a nagyváradai gör. kath. iskolák miniszteri biztosaként nevezte ki. A vizsgák megkezdése előtt azonban Gocan főigazgató egy szóbeli miniszteri rendelet alapján visszavonta ezt a megbízást és helyébe Chirvai Vazul liberális képviselőt nevezte ki. Minthogy pedig Chirvai Vazul a parlamentben volt elfoglalva, a vizsgákat a parlamenti szünet megkezdéséig elhalasztották. Ezzel a kis esettel a helybeli Tribuna külön cikkben foglalkozik és nagy sopánkodással állapítja meg, hogy a politika bevonul az iskolába. Hja, kérjük szépen, ezt mi már régen mondjuk, de a Tribuna nem hitte nekünk eddig.

*

Régen mondjuk és több ízben hangoztattuk, hogy a visszaéléseket, hatalmi aberrációkat előbb elkezdik a kisebbségeken. Ekkor még a román pártok egyike sem tiltakozik. Közben a hatalom megizeli a hatalmaskodás mézét és amit eddig csak a minoritásokkal csinált, azt apránként alkalmazza most már az ellenzéki román rétegekkel szemben is.

Macdonald Párisba érkezett

Békét éltető tömeg fogadta az angol miniszterelnököt — Jaures hamvált a Pantheonba helyezik

Párisból jelentik, hogy Macdonald angol kormányelnök tegnap délután négy órakor odaérkezett. Macdonald megérkezése után tüstént érintkezésbe lépett Herriottal, akivel délután ötör, este nyolckor és félizkor szintén beható tárgyalásokat folytatott.

Az angol miniszterelnök fogadtatására a pályaudvaron Herriot csaknem az összes miniszterek kíséretében jelent meg. Érkezkor az egybegyűlt tömegből elemmentáris erővel hangzottak a felkiáltások: — Éljen a béke!

A miniszterelnökök a Quai d'Orsayre hajtottak tanácskozásra.

Macdonald, Párisba érkezése előtt Boulogneban kijelentette az ottani újságíróknak, hogy

békekövetként érkezik Franciaországba és hiszi, hogy utja eredményes jár.

Az ellenzéki sajtó tovább támadja Herriot miniszterelnököt. Azt írja, hogy Macdonald Herriot könyörgésére érkezett mentőangyalként. Ezek a kis szurkolódások azonban már aligha lesznek képesek

Rendszabályok Bécsben a horgaskeresztesek ellen

A közelmúlt napokban Bécs környékének egyik leglátogatottabb helyén, a klosternauburgi pályaudvar és sporttér mellett véres esemény játszódott le. A nemzeti szocialisták (ébredők) és szociáldemokraták közt fegyveres összecsapásra került a sor. A lövések számtalan könnyebb és súlyos sérülést okoztak, szúrásai sebesülések is fordultak elő. Az összeütközésnek tizenegy ebesültje van, közülük négy súlyos, többet a járőrelek és kiránduló közönség

Persze, jön a felzudulás, felháborodás, ordítás a jogvédelem után. Csakhogy ekkor már minden felszisszenés késő. Debuisset pridem.

*

A Tara Nostra kéjjel gázol a meghiusult fúziós tárgyalások gőzölgő verében. Valósággal szétfröcskölő a vért a Maniu-párt arcába. Micsoda ujjongás, micsoda káröröm! A fiatalabbik Goga — Jenő nevű — azt írja a lapban, hogy a nemzeti párt többé nem szerepelhet. Maniu végleg levitézlett, lejárt a magát, politikája megbukott, mehet. És ebben az értem — ugymond — a Goga-táboré. Ők döfték belé, először a kardot a regionalista politikába. Ők szabadták, nyuzták őket irgalmatlanul. Mi nem hisszük, hogy Maniunak csakugyan vége volna és a nemzeti párt skartba került. De annyi tény, hogy a párt vére valóban bőven csorog és aki szeret az ellenfelének verében megfürödni, az most nyakig lubickolhat benne. De hogy ebből az országra csakugyan olyan áldás fakadna, mint Gogaék írják, abban kételkedünk. Mert az elbukott fúziós tárgyalások verében nemcsak a néppárt fürdik, hanem a kormány is, amely valósággal megijodik tőle. És ezt országos örömmnek nevezni egy kicsit tulzás volna.

feltartóztatni a két országban megindult józanabb politikai áramlatokat.

Igy a minisztertanács máris elfogadta Herriotnak a londoni konferenciára vonatkozó javaslatát; legközelebb pedig a kormány azt fogja javasolni a kamarának, hogy

fogadjon el törvényjavaslatot Jaurésnak a Pantheonban való elhelyezéséről.

Macdonald Londonból történt elutazása előtt az angol sajtó előtt kifejezte abbéli reményét, hogy az egyetértést a szakértői javaslat kérdésében teljes mértékben sikerülni fog visszaállítani Angol és Franciaország között.

Az angol kormány nézete szerint Franciaország számára a következő pontok érvényesek:

1. Németország mulasztásainak megállítására kiküldendő szerv kijelölése.
2. A Ruhr-vidéki megszálló csapatok biztonságának kérdése.
3. Németországnak a konferenciára való meghívása.

közül. A résztvevők előadása szerint azonban az ellenfelek oly sok lövést váltottak, hogy csupán a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy az összecsapásnak igen súlyos, megszámlálhatatlan áldozattal járó következményei nem lettek.

A csatározás előzménye az volt, hogy a szociáldemokraták a sporttérre ünneppélyt rendeztek. A nemzeti szocialisták egy csapata, egy Klosterneuburg mellett tartott gyakorlat után hazafelé vonult és

éppen a sporttér előtt kapott pihenőt. A nemzeti szocialisták provokálva érezték magukat a munkás védőrség jelenléte által. A konfliktus mindkét részről úgyszólván katonai előírás szerint zajlott le, a zavargók megszállták a hídfejt, elzárták a vasútközlekedés útját és rajvonalba fejtölttek fel. Az ütközet fél óráig tartott s azzal végződött, hogy a nemzeti-szocialista kampóskeresztesek a klosterneuburgi utátszaskazárnyába kényszerültek visszavonulni. Az incidens ügye — mely Bécsben érthető izgalmat keltett — erősen foglalkoztatja az illetékes hatóságokat, a vizsgálat és a felelősek kinyomozására, mely folyamatban van.

A sebesülteket a klosterneuburgi kórházba szállították. A rendőrség eddig 56 letartóztatást fogadosított. Az utazlakatnyában tartott vizsgálatnál a nyomozást vezető közegek hat revolvert, hozzájuk való töltényeket, ostorokat, két bajonettet, hét tör, több gummibotot és egy kutyakorbácsot találtak.

Az őrizetbevetetteket, kiknek túlnyomó része főiskolai hallgató és iparos, reggel 6 órakor autókban a bécsi II. kerületi ügyészre szállították. Az út alatt az autókat több ízben kövekkel dobálták meg és a letartóztatottakat szenvedélyes szitkozódásokkal illették.

Bécs város polgármestere Pammer udvari tanácsoshoz, a rendőrigazgatóság helyettes elnökéhez jelentést intézett, melyben előadja, hogy a folyton ismétlődő nyugtalanságok szervezői, vezetői és tervei a bécsi rendőrség előtt jól ismertek, hogy a horgoskeresztesek nagyrészt idegen állampolgárok s mégis az illetékesek mit sem tesznek az „éjszakai fegyvergyakorlatok” s más ürügyek által leplezett mozgalmak megakadályozására. Felszólítja a rendőrigazgatót a következő intézkedések sürgős fogatosítására:

1. A fegyverviselési engedély minden szervezet tagjaitól bevonandó.

2. A kivonulások és gyakorlatok minden körülmények közt megakadályozandók, ha másképp nem, esendőri segítséggel, mindazonáltal úgy, hogy a vérontások és a fegyverek használata lehetőleg elkerültessek. Mindazon szervezeti elkerültesnek, akinél a tilalom után is még fegyvert találnak, törvényszék elé állítandók.

3. Azon külföldi idegenek, kikre szervezési mozgalmak bizonyulnak, akik tehát a vendégjogot, a rendet és nyugalmat súlyosan megsértik, Ausztria területéről ki tiltandók.

* „Die Dame” régi számok 10 leíért kaphatók a Hegedüs Hirlapirodában.

Öt millió lei kifizetetlen utalvány a váradai postán

A nagyváradi posta hetek óta pénztelenül áll s éppen a mostani krízises időkben nem tudja fizetni a nagyváradi címzettnek nevére szóló utalványokat. A gazdasági életet válsággal megbénító helyzet arra indította a Kereskedelmi Csarnok vezetését, hogy szanálása végett egyes Constantinescu Tancred kereskedelmi miniszterhez forduljon.

A Csarnok tegnap ezt a táviratot adta fel a kereskedelmi miniszternek:

„A nagyváradi postahivataloknál hetek óta öt millió lei értékű postautalvány fekszik, amiket a postahivatal a címzetteknek nem tud kifizetni, azért, mert pénze nincs. Tekintettel arra, hogy a mai rendkívül nehéz pénzügyi viszonyok mellett a kereskedelem és ipar nem nélkülözheti ezt a pénzüsszeget, kérjük Miniszter urat, szíveskedjék legsürgősebben ellátni a postahivatalokat a szükséges összegekkel, az utalványok kifizetése céljából. Kereskedelmi Csarnok, Oradea-Mare.”

A Csarnok egyelőre három napig vár a kereskedelmi miniszter intézkedésére. Ha addig semmi sem történne, újabb táviratban fordulnak Constantinescu segítségért.

Választott bíróság döntött az érmihályfalvai izr. hitközség ügyében

Hosszu idő óta vajdó ügyben hozott f. hó 6-án határozatot az érmihályfalvai hitközség anyagi vitáit elintéző választott bíróság. Az érmihályfalvai hitközség 1919-ben egyhangú lelkesedéssel határozta el egy új templom felépítését. Az építés keresztülvitelével Glück Benő malomtulajdonost bízták meg, aki a vezetése alatt álló építési bizottság önzetlen támogatása mellett el is végezte a rá rótt feladatot, a mennyiben 1922—23-ban felépítette a templomot, a paplakot és a rituális fürdőt. E tervbe vett építkezés keresztülvitelére a hitközség 900 ezer leit bocsátott a bizottság rendelkezésére. Ebben az összegben nem foglaltatott benne a templom belső berendezésének költsége, a hitközséget terhefő fuvarozások, az ellenőrző mérnöki díjak, a villanyvilágítási berendezés felszerelésének költsége.

Rosenblüth Lajos és néhány társuk azonban nem akarták elismerni a választott bíróság ítéletét, a melynek tagja Fuchs Benjámin nagyváradi főrabbi ur elnöke alatt, Katz József szatmári téglagyáros, Frankl Mihály ugyancsak szatmári terménykereskedő, Zavislag Adolf és Mittelmann Jakab, a nagyváradi orth. hitközség alelnöke s amely a hitközség terhére róta azt a 441,762 lei és kamatairól szóló

követelést, amit az Egyesült Érmihályfalvai Takarékpénztár, a Glück Benő, Danczinger Lajos és Feldmann Károly jóállása mellett, az építkezés befejezésére folyósított. Mivel a fenti pénztárat a kölcsönt felmondta, Glück Benő mint első adós perbe hlvta a hitközséget, amely pernek a fenti választott bíróság egyhangú ítélete vetett véget. A mennyiben elismerte a felperes kérelmének jogosságát és elmarasztalta a hitközséget az összes terhek átvállalására, amennyiben teljesen beigazolódt az építő bizottság legjobb hiszemű eljárása és önzetlen munkája. A bizottság kora reggeltől egész este 11 óráig tartó tárgyalásán beigazolódt nyert az is, hogy az a Glück Benő, aki 300 ezer leit áldozott a templom felépítésére, legkorrektebbül járt el akkor, amikor hűségese munkatársaival Feldmann Károly és Danczinger Lajossal együtt, saját vagyonukat álltak jót, hogy a hitközségi építkezések most akkor is befejezést nyerhessenek, amikor a fenti összeget a hitközség kebelében dülő viszályok miatt, közgyűléseleg jóváhagyatni nem tudták. Elmarasztalta a választott bíróság az építő bizottságot cca. 12—15 ezer lei kamattérítésre, amelyet az építő bizottság szívesen vállalt, mint még egy áldozatot, csak hogy a hitközség kebelében a béke mielőbb megteremthető legyen.

Igen sajnálatos incidens volt, hogy éppen a tárgyalások befejezése után ítélet kihirdetése előtt, Frankl Mihály választott bírót megsértették, de szolgáljanak menségül az, hogy a szatmári orth. hitközség elnöki székébe 22 évig példásan munkálkodó, a volt budapesti orth. központi iroda vezetésébe is hosszú ideig kifosztalanul működő, Nagyváradon is köztiszteletben álló Frankl Mihály személyét a támadás nem késebbitheti.

Uj géphimző üzlet Saguna (Kapuolnus)-utca 16. szám

Gépi reneszász rielő és madeirán kívül montirozást és előrajzolás és mindenféle kézimunkát vállalunk.

606 Kálmán Sándor ékszerész rész telefon száma.

Lüster, ruhavászon, tennisz-nadrág szövet

különlegességek nagy mennyiségben érkeztek

HAVAS és GRÜNFELD

posztóáruház, Str. Avram Jancu (volt Kossuth-Lajos-utca) 8. szám. (Sas átjáróval szemben)

Dorian Terrasse és Dorian-filmszínház

9 órákor

6 órákor

Pierre Beniot szenzációs regénye

KÖNIGSMARK

(Királyasszony szeretője)

Henriette Duflos

Monumentális film 2 részben. A főszerepben:

Petrovich Szvetisláv

I. rész 7 felv. csütörtöktől vasárnapig. II. rész hétfőtől szerdáig egy német királyasszony és egy francia tiszt szerelme

A világháború kitörése filmen

Pazar tömegjelenetek. — Csodás felvételek — Színes tűzijáték
Rendes helyárak: Elővételi pénztár délelőtt 10-1. délután 5-9.

Kihallgatások a királynál

A kormány hivatalos lapja a Viitorul „A királyi palotából” címmel kommunikációkat közöl, amelyben a következőket írja: A hét folyamán Őfelsége naponként dolgozott a miniszterekkel.

Kedden, július 1-én Őfelsége adiutánsa kíséretében a gyalogsági katonai iskolába ment, ahol résztvett az ország minden katonai iskolájában végzett hadnagyok felavatásán.

Ugyanaznap déli 12 óra 30 perckor résztvett Cosma-Petrovici újonnan választott Alduna-vidéki püspök felszentelésén.

Csütörtökön Őfelsége szárnysegéde kíséretében autón Scrovištebe utazott, ahol este 9 órakor vacsora volt, amelyre meghívták a királyi testőrség összes tisztjeit, valamint a Mária királynéről elnevezett 4. huszárezred tisztikarát.

Pénteken, július 4-én este 10 óra 30 perckor Őfelsége Ferdinánd király, Mária királyné, Ileana főhercegnő, a királyi szárnysegéd és udvarhölgy kíséretében a Peris állomásról vonaton Sinajába utaztak, a királyné nyári tartózkodási helyére.

A hét folyamán Őfelsége a következő személyiségeket fogadta audiencián: Orghidan N. et, a Resica-művek igazgatóját, Bănuț, a Román Akadémia igazgatóját, Krupenski főorvost, Butoiianu, aki az Avram Jancu születésének centennáriumi ünnepségét rendezte, Teodorescu ezredest, a 2. tüzérezred parancsnokát, Buiculescu ezredest, a 3. gyalogezred, Popescu-Negreanu ezredest, a 95. gyalogezred, Gheorgescu ezredest, a 22. gyalogezred, Diamandi ezredest, a 84. gyalogezred, Marculescu ezredest, a 6. huszárezred, Schuell ezredest, a 4. hegyi vadászcsoporth, Bănescu alezredest, a 8. hegyi vadászcsoporth, Savu alezredest és Sall alezredest, a 10. hegyi vadászcsoporth és Mazilu alezredest, a 6. hegyi tüzérvizió parancsnokait.

Bukarestből jelenti a Rador: A kormány tagjai tegnap Bratianu Vintila pénzügyminiszter elnökletével miniszteri tanácsot tartottak. Az ülésen a pénzügyminiszter ismertette az új vámtarifát. Egyes lapok tudni vélik, hogy a vasúti viteldíjat is felemelik és úgy a személy, mint a tehérdíjszabás huszonöt százalékkal fog emelkedni.

Duca külügyminiszter ismertette a Vatikánnal folytatott tárgyalásokat és közölte azokat a pontozatokat, amelyekben megállapodás jött létre. Ezután a jóváhagyási problémát ismertette a külügyminiszter a londoni konferenciára való tekintettel. Romániát a konferencián Titulescu követ fogja képviselni.

A minisztertanács megállapította az Avram Jancu emlékünneplési programját és erre a célra másfél millió lejt szavazott meg.

Az ülés végén a miniszterek szabadságidejét és azok helyettesítésének kérdéséről beszélték meg. Ezek szerint a pénzügyminiszter Párisban, a földmívelésügyi miniszter Olaszországban, a kereskedelmi miniszter Franciaországban töltik szabadságukat.

Fegyveres vadászat Lakatos Bélára

Hegyközszentimre, július 9. (A Nagyvárad kiküldött munkatársától.) Lengendákat teremtett már ez a hegyközszentimrei szegénylegény. A messze vidéken most mindenki az ő tetteiről beszél és ha megzörren a bokor, vagy este fáradt madár csapódik az ablakhoz, megretten a felő falusi: — Itt van Lakatos Béla. A gyermeket, most a mumus helyett vele ijesztgetik és forróvérű asszonyok az ő gáláns kalandjairól suttognak. Az esett, vad cigánylegényre, akit sok falujabeli sem ismert, annyira jelentéktelen volt, most rettegve lesnek...

Az igazat megvallva, nem sok jelentőséget tulajdonítottam az egésznek, amíg a gyapolyi állomáson le nem szálltam. Popescu-Bujor hegyközszentimrei jegyzővel jöttem ki Váradról. Egy jól eltöltendő falusi nap örvendeztetett előre. Fel akartunk ülni a szekérre, mert kilenc kilométernyire van Szentimre Gyapolytól. Előbb a kocsis egy levelet adott át a jegyzőnek. A jegyző gazdaasszonya írta. Lakatos Béla délből Oláh Sándor felsőtanyáin volt és enni kért. Azt mondta, hogy este „meglátogatja” a jegyzőt. Számolni akar!

A jegyző arca elsötétedett. — Na látod, most egyetlen csendőrsincs Szentimrén. Már sötétedik. Biztosan reánk fog lőni az úton.

Egyszerre végigszaladt hátamon a hideg: — Na, ez a riport-út szépen kezdődik.

Pillanatok alatt a Nagyváradban majd a jövő héten megjelenő cikkek címei zúgtak a fejemben. „A Nagyvárad munkatársa Lakatos áldozatai között”, vagy „A kötelesegteljesítés közben elesett kollégánk temetése”, vagy... inkább nem. És nagyon meggyűdöttem, amikor a jegyző úgy határozott, hogy Gyapolyon töltjük az éjszakát.

A szentimrei határban

Reggel nyolc órakor indultunk kocsi-val Szentimrére. Az első ülésen Dumăa Grigore kerületi őrsparancsnok egy csendőrszolgálatossal. Az út mellett két oldalt arató, kapáló parasztemberek. Erős, égető nyári nap. Az őrmester erős ökle kétszövi vas-

dászfegyverre szorul. A közelharcban nem tudná használni a katonafegyvert. A vadászfegyver pedig „vastag” sréttel van töltve. Az egy óra hosszáig tartó úton az jár a fejemben, hogy milyen jó a közönségnek. Az újságíró kimegy, a nyakát veszélyezteti, hogy informálhassa a közönséget. A közönség pedig reggel, a kávé mellett kényelmesen elolvassa, mit írnak a firkászok.

Lakatos megint a faluban van

Szentimrén a községháza airtájában már vár bennünket Oláh János segédjegyző. Nagyon izgatott. Szinte kiáltja felénk: — Lakatossal találkoztam az este. Aztán részletesen elmondja: Fel tiz tájban ment a református lelkészhez. Már a kapuban volt, amikor valaki felkiáltott: — Segéd úr, várjon csak!

— Ki az?

— Ha kiveszi a kezét a zsebéből, lövök. Így nem bántom.

A vadászfegyvert reám irányította, mondja a segédjegyző. — aztán csendes mosollyal mondotta: — Jó estét!

Reszketttem a félelemtől és első pillanatban nem tudtam, mit kell most tennem.

— Hány golyód van Béla?

Mintha nem is kérdeztem volna. Erős, szinte parancsoló hangon kérde:

— Hová megy?

— A tiszteleteshez.

— Hiszen nincs is idehaza. Lakatos nagyszerűen van informálva mindenről.

— A tiszteletesnével akarok beszélni.

— Ugy legyen! Most nem bántom. Majd később számolunk.

Berchattam a kuriára. Kihivom a tiszteletes asszonyt. Ő is látta, hogy Lakatos volt. Nem mertem hazamenni. Ott aludtam az irodában egy divánon.

Egyetlen csendőrsincs volt Szentimrén

Lakatos Béla ma is szabadon jár és Hegyközszentimrén van! Hogy lehet ez?

Egyszerű. Ariessanu százados tényleg dicséretre méltó buzgalommal kint volt két napig egy század csendőrszolgálatával. Eredmény

Világláger!

Atlantic nyári mozgó

9 1/4 órákor

Apolló mozgó

6 és 9 órákor

Ma csütörtökön megy utoljára

ÁRVÁK A VIHARBAN

II. része (Két árva)

Péntektől — vasárnapig II. rész. Griffit legjobb műve

A főszerepben: Lillian és Dorothy Gish

Rendes helyárak!

Rendes helyárak!

Szombat és vasárnap délután 3 órákor mérsékelt helyárakkal

Tengerit

Kalenda János, Óvoda-u. 7-a.

Darál

és

Árpát

Elad

Férji ingek, nyakkendők, harisnyák

mindennemű kötött áruk, férfi
fehérneműk méret szerint leg-
olcsóbban

Molnárnál

Bul. Regele Ferdinand No. 9.

nem volt. Harmadnap délelőtt a csendőrszázad kivonult a faluból. A cigány száza ötven lépéssel mögöttük követte őket. Sem a környékbeli, összesen két tagból álló őrsök nem kettőzték meg, sem

Szentimrén, a gyilkosság színhelyén, ahol pedig a gyilkos cigány halálát fenyegette a jegyző, egyetlen csendőrt sem hagyott.

Ariesanu százados úr itt — ne vegye rossz néven — hibázott és ennek a természetes következménye, hogy Lakatos nyugodtan sétált a szentimrei szőlőben, sőt lejön a faluba is. Valószínű, hogy a közeli Szalárd csendőrsége utasítást kapott arra, hogy ha hírt hall Lakatosról, azonnal menjen ki Szentimrére, viszont nem áll rendelkezésükre jármű és így lehetetlen. Hogy az öt tagból álló járasi őrs csak Szentimrét tartsa figyelemmel.

Határozottan fontos volna, hogy Ariesanu százados minden környékbeli falura kisebb biztosító osztagokat küldjön.

Lakatosnak már társai is vannak

Annak, hogy nincs elég csendőrszázad az a következménye, hogy Lakatos nyugodtan lehet. Ez a tény egyenesen felbátorítja és szinte korlátlan ura a környéknek. Este, amikor a segédjegyzőt ott hagyta, szembetalálkozott három nótázó legénnyel. Reájuk ordított:

— Lessze csend?

— És háman háromfelé futottak.

Hogy ilyen hire van, más elvetemedt embereket is társul kaphat. Allítólag két díszegi katonaszökevény jár vele.

Egészen bizonyos az is, hogy azóta több rablást követett el. Most csinos, szürke sportruhája van, mint egy úrnak.

A Nagyvárad újságát adja ide

Es mindenről kitünően informálva van. Csak reggel érkeztem a faluba. Ő dél felé már tudta, hogy váradi újságíró jár Szentimrén. Azt is hallotta, hogy lefénnyépeztem a gyilkosság színhelyét. Ezért haragszik.

Délben a jegyzőnél éppen ebédhez ülünk. Párolgó, pompás levest tállalt fel a házvezetőnő, amikor egy öreg, kövér parasztember esett be az ajtónkon. Csordás Ferenc baptista prédikátor. Délelőtt már találkoztam vele, mert aznap kapta meg az ottani baptista hitközség az engedélyt az összejövelekre. Az öregnek most is két szál vastag gyergya áll ki a zsebéből. Ki van kelve magából. A homlokát ellepte a veríték.

— Jegyző úr kérem, az a gazember cigány ott járt nálam. Csak a feleségem volt odahaza és nagyon megrémült, hogy meglátta és rögtön ennivalót tett elébe.

— Nem kell. Újságát adjon Mari néni. Az asszony egész csomó újságot tett elébe.

— Csak azt a Nagyvárad újságát adja, amelyikben én benne vagvok.

Mikor a lapot megkapta, elment.

Csordást Dum a őrmester után küldték. Megindult a hajszá. De jó bűvöhelve lehet, nem találta. Pedig ott van Szentimrén. A szalárdi járásparancsnok-őrmester Gaina Nicolai is mindent megtesz, hogy kérekerithesse, de amíg Váradról erősítés nem jön, itt mindenkinek az élete veszélyben forog és a vérszemét kapott cigánylegény rettegésben tartja a környéket...

(f. a.)

Ne adakozzunk a koldusoknak — mondja Wolff rendőrkapitány

Az államrendőrség olaszai kapitányának parancsnoka Wolff rendőrkapitány tegnap este razziazt tartott a városban. A razziazt főleg koldusok és dologkeverő csavargók összefogására rendezték és a legnagyobb mértékben sikerült is. Több mint hatvanöt embert állítottak elő, akik közül negyvenötöt a kihágási bíróság elé utaltak. A többieket az igazoltások után szabadon engedték.

A koldusok újból nagyon elszaporodtak Nagyváradon, dacára annak, hogy sokakat bevitték már a koldustelepre, ahol rendszeren ellátják őket mindennel. Wolff kapitány szerint nagyon sok koldus, munkanélküli rokkant, munkakerülő jelentkezett önként a rendőrségen, hogy helyezék el őket különböző menhelyeken, ahol aránylag egész jó dolguk van.

— Azok a koldusok, akik most az utcán koldulnak, nem szorulnak rá a könyöradományokra — mondta Wolff kapitány — hanem tisztán könnyebb megélhetés szempontjából választották ezt a mesterséget. Nagyon kérem a közönséget, hogy

ne adakozzanak a koldusoknak, mert ezek nincsenek rászorulva.

— Hogy mennyire igazam van, két példát mondok el, de volna több is. Pár nappal ezelőtt egy Gerencséri nevű koldust állított elő egy rendőrmester. Gerencséri felajánlott két ezer leit, ha Szalárdon bocsájtom és nem utalom a bíróság elé. Azt mondta Gerencséri, hogy ad többet is szívesen.

— Ha valaki ránéz, megesküdne, hogy ez az ember két hete nem evett és nincs egy banija se és hogy dobálódzott itt az ezresekkel. Egy másik szintén érdekes eset a következő volt: Egy közeli faluban koresmája, háza, szőlője van Demeter Juon-nak. Jómódu ember. A házat renováltatni kellett, sajnálta a pénzt. Bejött Nagyváradra és az utcán koldult két hónapig. Ez alatt az idő alatt megszerezte azt a pénzt, ami házának renoválásához szükséges és haza akart menni. Az utolsó nap fogtuk el és bíróság elé állítottuk Gerencsérivel együtt.

Kéri a közönséget nyomatékosan Wolff kapitány, hogy a koldusoknak ne adakozzanak, mert akik most koldulnak, azoknak legtöbbször jómódu ember.

A kisebbségi szintársulatok sorsa a temesvári kongresszuson

Nyugatromániának tizenhét városa küldte el delegátusait a temesvári kongresszusra, amely egyetlen tárggyal foglalkozott: a megalakítandó román staggione ügyével. Annyi már közelebbről is ismeretes, hogy a staggione ezzel a beosztással, ha meg is nehezíti, de nem veszélyeztetné a magyar szintársulatok ekzisztenciáját, amit azonban

a Márkus színészeti felügyelő által propagált terv, mely a román társulat játszási idejére eltüntetné a magyar társulatok szereplését.

Ez az abnormalis beosztás, amint arról értesülünk, tényleg szóba jött a polgármesteri kongresszuson, azonban anélkül, hogy a konkretizálásra sor került volna. Amennyiben ez tisztán a művészeti miniszter diskrecionális joga. Dr Vostinár h. polgármester, aki a temesvári kongresszuson Nagyváradot képviselte, a polgármesteri tanácskozás eredményéről a következőket mondotta munkatársunknak:

— A kongresszuson jelen voltak: Temes-

vár, Arad, Nagyvárad, Szatmár, Lugos, Káránsébes, Máramarossziget, Zilah, Orsova, Buziás, Deta, Csákova, Belényes, Szilágyosmlyé és még egy néhány érdekelt nagyközség. Lepedatu miniszter úr belyett Valjeanu színészeti vezérfelügyelő vett részt. Ságovici Sámuel dr. Temesvár helyettes polgármestere volt az előadó, aki kijelentette, hogy az értekezlet célja nemcsak a román staggione lehetőségének a megbeszélése, hanem pertraktálni fogják a nyugatromániai városok magyar és német ügyeit is.

Kiváncos, hogy a román társulat az őszi és téli szezon öt hónapját vegye igénybe, míg a magyar és német társulatok a lakosság arányszáma szerint kapnak meg a játszási engedélyt. Temesvárnak az a kívánsága, hogy a román szünet alatt a kisebbségi társulatok ne működjenek.

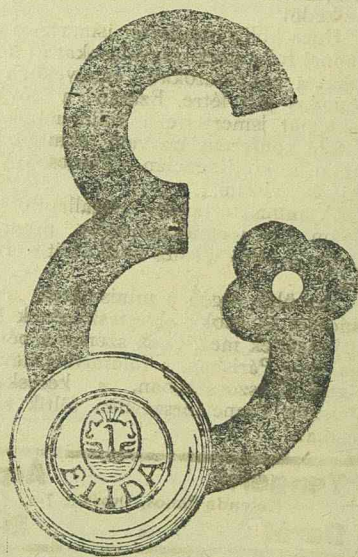
Dr Ságovici tehát a Márkus-féle eszmét vetette fel, a kongresszus azonban — mint határozatot hozni hivatlant — nem provokált döntést ebben a kényes kérdésben.

Egyben felvetődött a staggionok segélyezési formulája is s Temesvár 500.000 leivel támogatja a román színészetet. Ugyancsak ötszáz ezer leit vett fel költségvetésében Nagyvárad városa is, ugyancsak Arad és Szatmár, míg a kisebb városok félmillió letefeleken alul, de szintén jelentékeny összeggel színek a staggione felkarolására.

NYOMTATVÁNYOK ÜZLETI KÖNYVEK IRODAI BERENDEZÉSEK

MÉGAY ÉS LÁSZLÓ

PAPÍRKERESKEDÉSEKEN, STR. AVRAM IANCU (KÖSSUTH-UTCA 2) — INTERF. BAN TELEFON 022.

FÜRDŐSZAPPAN
világ hírvé

Férfi szalma kalapokat divatos, finom kivitelben az előrehaladott idény miatt minden elfogadható árban adunk, női és férfi szalma és filc-kalapokat alakítunk, festünk és tisztítunk gyárunkban Regele Ferdinand 20. (volt Friedländer kalapgyár.)

HELLER & DEUTSCH

Strada Nicolae Iorga (volt Zöldfa)-utca 21 szám alatt.

Az érminszenti aranylakodalom

Elmondom úgy, ahogy volt, ahogy most gondolom és azt is, ahogyan félek tőle hogy lesz...

Julius tizenkilencedikén, huszadikán és huszonegyedikén Zilahon és Érminszenten országos jellegű Adv-ünnepnek lesznek. Az ünnepnek az Adv-szülők aranylakodalmá ad időszertüszet. Az ünnepség rendezői Nagyváradról engem kértek meg, hogy vegyek részt Zilahon, Érminszenten s olvassak vagy adjak elő valamit a magyarság legnagyobb költőjéről.

Felszólításuk után meghánytam-vetettem a mondanivalót, visszairtam, hogy várlam az ünnepélyen való részvételt, felolvasok Advról. A levelet postára adtam s ezzel az úgy rám vonatkozó része egyelőre elintéztetett.

A napokban aztán egy kolozsvári lap közli az ünnepségek sorrendjét. Azt írja, hogy 21-én, hétfőn hat órakor érkezünk Érminszentre, Adv Endre szülőfalujába. Adv Lőrinc és hitvestársa lakóhelyére, hol este hét órakor áldják meg az öreg párt a kálvinista istenházában. A templomból az ünnepzők Adv szülőházához vonulnak, leleplezik az emléktáblát stb. stb. Az ünnepség pedig véget ér: — a küldöttségek hódolatával.

Elofvastam a programot, magam elé képzeltem egyes pillanatait, végén a küldöttségek felvonulását, a hódolókat, a tisztelőket is.

Kétféleképen láttam magam előtt a küldöttségeket. Nagyváradral és Nagyvárad nélkül.

Nagyvárad nélkül így:

Ott állok az ünnepelő előtt, erdélyi magyar író, nem nagyvárad, mert Várad eddig a néző közönségrész tizedét sem vállalta velem soha, amikor íróként álltam előtérbe. Ott állok Adv Lőrinc és Adv Lőrincné előtt, akit ő „Édesnek” szólított s eladagolom előttük a magam magányos hódolatát, az íróét, talán egy-két könnyem is kifaesarodik az „Édes” kezére, mert föléje fogok hajolni s megcsókolom.

Asztalhoz ülünk. Beszélgetés kezdődik. S egyszerre csak valahonnan mellemem szegzik a kérdést:

— Őcsém csak nem nagyvárad?

En pedig le fogom sütni a fejemet s többet nem kérdezek.

Értetni fogjuk egymást a néma tekintetből. Ha volt város, amely Advval évtizeden át proccolt, ha voltak emberek, akiknek a szája folyvást tele volt az Adv nevével, az a város Nagyvárad volt s azok az emberek nagyváradok.

Nekem kelljen felelnem Várad távolmaradásáért? Be kínos helyzet a pusztá képzelése is!

De tudom látni a hódolást más formában is.

Nagyvárad részvételével. Így:

A „Vér és arany városa” részt kér a zilahi, részt követel az érminszenti ünnepkötől. O, nem küldöttségekkel, hiszen ez oly nagy áldozat volna, kánikulában törni magunkat az úton, amire gondolni is vakmerőség. Ki vállalná a deputációzást? Hiszen ezért az utért sem átalány, sem haszon nem jár. Még ha egy miniszter elő kellene menni! De egy halott költő gyámsolatlan szülei elé? Hol itt a haszon?

Nem is így képelem, nem a törődést kérem. Csak gondoltam, valakiknek talán eszébe jut egy kedves ötlet, hogy Adv szüleinek sok-sok emléke legyen a város fiától, ahonnan Bandi fiuk a szent nagyóceánba elhajóztak. Mit tudom kiknek jut eszébe az örvendeztetés? Egy diáknak talán, aki legkedvesebb regényét küldi el olvasmányul Érminszentre, hogy Adv Lőrincnek hosszú téli estéken legyen min

legyen szórakoznia. Egy kispolgári kisasszonynak talán, aki magakészítette divánpárnát küld az öreg ur feje alá. Valaki talán egy csipkés főkötővel Adv-ét lepi meg, valaki talán ezt ad, valaki talán azt, félre ne értsük, csak emlékeket, nem segítséget, amire — földi javakat értve — nem is várnak ők. De egy nagy csokor friss virág is mehetne, sőt nagyon, de nagyon sok csokor is. És ha én volnék Várad társadalmá, talán szépívű gyűrűket küldenék s begravitroznám: „Adv Édesének a Vér és Arany Városa” — „Adv Lőrincnek aranylakodalmára a halás váradiak.” Nem lehetetlen, hogy annyi mindent küldenék ezek a szíves nagyváradok lapunk szerkesztőségébe az aranylakodalomra való eljuttatás céljából, hogy a végén zavarbajönnék, hogyan vigyem el Várad nászajándékát Érminszentre.

Akkor feltelefonálnék egy bankdirektor vagy egy nagy vállalkozó irodájába. Öt perc sem telne bele, autó állana a „Nagyvárad” szerkesztősége előtt. Arra pakolnánk mindent, amivel Várad adósa Adv szüleinek, amiért nekünk adták halhatatlan, szerencsétlen, nagy gyermeküket. Arra pakolnánk minden hívságos emlékeinket, virágot, könyvet, főkötőt, amikkel ezredrészt sem törlesztenénk le hálaunknak a költő szülei iránt.

És menne, gurulna egy illatos, ragyogó, csupaszív, csupavirág gépkocsi. Váradról Érminszentre az Érmelléken, Szilágyságon át.

Igy is lehetne.

Ha pedig nem így lesz, énnagam, erdélyi író, letagadom Érminszenten váradiságomat. Kitalállok valami zugot Erdélyben, Börvelybe vagy Kiscsörbe valónak vallom magamat s ha azontul is nagyon faggatnak illetőségemet, kiveszem utitaskámból azt a követ, amit valahol a Szentjános-utcaról viszek magammal s leteszem az Adv-porta küszöbére:

— Váradon keresztül jöttem. Várad szívét hozom Adv-eknek a lakodalomra.

Tabéry Géza.

* Opál batiszt minden színben 127 lei Hajnal és Rózsa-cégnél.

* Havi fűszerbevásárlásnál 5% rabatot ad Aszód Sas-palota.

* Fűgöny tuszor minden szélességben Hajnal és Rózsa-cégnél.

* Gabonás zsákok legolcsóbban Helfy zsáküzletben Kossuth-utcán kaphatók.

* Legszebb ingezfírek Hajnal és Rózsa cégnél, J. Vulcan (Nagy Sándor) utca 1. szám.

* BORTNIKALAP 200 lei a „Ritában.”

* A fejfájás, szédülés, mellszorulás, szivdobogás, étvágytalanság, gyomornymás, fehér nyelv, rossz szájíz oly esetekben, melyek dugulástól származnak, a Koprol egy pasztillája kitisztítja az emésztés útjait és elhárítja a vértörlést. Kapható minden gyógyszerárban.

* RITA UJDONSÁGAI FELTÜNŐK Teleki-u. 24

Feltűnő árleszállítás! Haas Lipót

Linóleum

Gyári fölerakalában

Oradea-Mare, Str. Regele Ferdinand 5

Telefon 4-63

Viszonteladónak nagy árkedvezmény

Lerakatok:

Timişoara, Bulv. Reg. Ferd. 7. Cluj, Str. Universităţii No. 1.

Leitől

gummi kabátok Férfi és női — 875.—

dival tazonban prima gu. mizással felöltöszertü an- gol gummi zással 1600

Szövet felsővel

Viaszos vászon asztallertő szzebbnél szzebb mintákkal — 80.—

Futó szőnyeg prima minőségű méterje — 102.—

Ebédli szőnyeg nagyon szép mintával 200X300 1350.—

Linóleum fulószőnyeg méterje 150.—

Linóleum ebédli szőnyeg 200X250 1060.—

Linóleum padlók bevonásához 200 cm. széles 425.—

Oltomantakoró 160—300 1650.—

Bőrvásznak kárpitosok és l. ccsigártók részére erős minőségben 145

SUCHARD

KAJAO

FELÜLMULHATATLAN

Oláry I. cég

Buleward Regele Ferdinand 7.

vvv

Férfi és női szövetek megérkeztek

s ezért a még raktáron levő rövid és divat-árak beszerzési áron alul kiarsittatnak.

Férfi fehér és színes ingek 120—320 leiig

Férfi zoknik — — — Lei 20.—

Füredő dresszek

és nadrágok minden nagyságban.

Mindenütt azt hallani

hogy a legmodernebb ruhák szolid árak mellett

Dávid és Kohn

uri szobákban szerezhetők be,

Str. Alexandri (Teleky-utca) 4. sz. a.

A TEVE

REGENY

8

Írta: LAKATOS LÁSZLÓ

— Ön feleségül akarja venni a lányomat?

Elfehéredtem, az íróasztalom sarkában megfogóztam. Tudtam, most jön a rettenetes, a lesújtó. Eljött, hogy megbüntessen a vakmerőségért, megverjen. A tulságos könnyűnek is gondoltam az életet. Azt hittem, mert család gazemberek börtönbe akartak juttatni egy becstelenséget, én mindgyárt odatolakodhatom a legszebb királykisasszonyhoz, bemoskolhatom öt kivánsággal, szemtelen vigyorgó módon a kezét is...

Nem tudtam tovább.

— A lányom azt üzeni Önnek, hogy a felesége lesz.

Belesédültem a székbe, a fejem levágódott az asztalra. Hosszan, erősen sirattam. Valami nagy száraz zokogás volt ez és közben fuldokló, ideges nevetés. A fülem zúgott, a szememet nem tudtam kinyitni, a torkomba nem jött föl egy szó, az agyamba egy gondolat. Soha még embert a boldogság így meg nem alázott.

Amikor kissé magamhoz tértem, alig mertem a fejemet fölvetni. Féltem, hogy nem igaz, csak álmodtam. Nem! Nem lehet igaz!

De igaz volt. Michaelis ur ott ült, cigarettázott. Nem is szánalommal mondta, inkább jószágon biztatva:

— Hat órákor feljön hozzánk. Családod várja.

Hát igaz! Valahol várnak, az asztalt megtérítik értem és nekem megint föl kell öltöznöm legszebb ruhámba. Abrosz, ruhakefe. Csupa apró, igaz életdolog. Ez fölébresztett.

Tudtam, hogy adós vagyok valamivel. Sok, sok magyarázattal. Egy esztendei álalkodás, amiről lehetetlen, hogy ne tudjanak. Itt magyarázni kell, bocsánatot könyörögni, tétre vágódni.

— Nagyon, nagyon köszönöm, — mondtam, — szavakkal most nem is tudom igazán. Majd meg tetszik látni egy példás étellel, igazán példás étellel fogok megszolgálni mindent... És ami azt illeti, most meg kell, hogy mondjam, mert ugye közöttünk ezután nem lehet titok, meg kell, hogy mondjam, én a kisasszony... igen, én egy álló esztendeig álalkodtam Michaelis Ilona körül... Üztem, hajszoltam... Nem: álalkodtam! Igen ez a helyes: álalkodtam és...

— Ne beszéljünk kérem erről. És nagyon kérem: a lányomnak sem egy szót sem. Ön uriember, meg fog érteni...

Michaelis ur engem uriembernek mond! Összevágta a sarkamat.

— Egy szót sem. Amint méltóztatik parancsolni. Tessék csak megbizni bennem, most és az egész életen át.

— Köszönöm, — mondta Michaelis.

Egy percig végignéézett. Áthatóan, titokzatosan nézett. Belém nézett.

— Ön derék ember, — mondta aztán. Kis szünet.

— Tehát hat órákor. Várjuk.

Kezet fogott. Elment.

XIV.

— Szereti Chopint? — kérdezte tőlem Michaelis Ilona. — Tudom, maguk férfiak tulédesnek tartják őt... És van is benne valami... valami földöntúli szomorú szépség... Annyi szépség és annyi szomorúság, hogy azt már szinte meg sem lehet bocsátani neki. Igen, vannak, akik egy nőnek nem bocsátják meg azt, hogy tulész, egy szentnek azt, hogy tuljó. De én, én imádom Chopint, annyi van benne megmagyarázhatatlan... Lehetetlen egy ilyen embert nem imádni... Igea, tudom, Csajkovszki sokkal mélyebb, tépette, szomorú. Egyáltalán az oroszok...

Ez még aznap volt. Michaelisék nagy fehér szalonjában hetet mutatott az óra. Már egy óra óta Michaelis Ilona vőlegénye voltam. Chopinről beszélünk. És Csajkovszkiról.

XV.

És aztán azon az éjszakán a hosszú séta. Hosszu? Én csak csak jártam a Nagy János utcában a fehér ház előtt, föle, a ház egyik végétől a másikig, mindig csak a ház előtt. Egy rabról mondják, hogy a cellájában lépkedve így végigjárta az egész földet.

És ez az éjszaka olyan hosszú volt. Rözsák odabent a kertben és nekem annyi minden, amire gondolnom kellett, leszámolás és elintézés. Odafönt az inas, a piros sperceres inas, aki még pár nap előtt olyan könnyen küldött el, a szavaival szinte lelökött az emeletről. Nahát ma azután csodálkozhatott. Igen, az inas ma megfannulhat, hogy van igazság a földön.

És Elemér Miklós! Most bizony fölvenné a kalapomat az istenhegyi havas utról. És Erdős Gyula ur az ő nagy gyárával és precíz agyvelejével és sok-sok millió vagyonával. Hát övé a monarchia legnagyobb furnérgyára, de enyém Michaelis Ilona.

És a többiek. Rözsika, egyetlen szeretőm, aki nem szeretett. A gimnázista, akivel megcsalt és a fogtechnikus, akivel megszokott. A pincér az alacsony füstös kávéházban, ott kint, közel a külvároshoz. Milven fölényes volt velem, de milven ő. De a kis gimnázistára, arra nem haragszom. Azóta megnőt és az Isten adjon neki olyan boldog éjszakát, mint ez az enyém. De nem! Hiába kívánom neki. Embernek nem lehet olyan boldog éjszakája, mint ez az enyém ma...

Mégis nyakára léptem a világnak. Most már fogjátok tudni, hogy ki vagyok. Most kijött az igazság. Fölreismert tehetőség vagyok, a boldogság tudományának egy zsenije alatt, akit eddig nem hagyta- tok érvényesülni. De ma éjszaka! A kertben a rózsák és odafönt a fehér házban menyasszonyom álmodik velem. És meghatározóan eszembe jutott, hogy hazautazom szülővárosomba, kimegyek a temetőbe és atyám sírjára leteszek egy levelet, amelyben megírom neki, hogy Michaelis Ilona vőlegénye vagyok. Szegény szülőm hadd tudja meg, hogy nem hiába kinlódott értem a földön. A gyermeke Michaelis Ilona vőlegénye.

A kapunak támaszkodtam. Az elmúlt év! Mennyi hajsza és kerülgetés. Az utcán hogy üztem Michaelis Ilonát. Lehet mondani, hogy embervadászat volt. És azután a tátrai ut. Az étkezőkocsiban velük szemközt, a vendéglői találkozások és hogy meglestem mindig a portánál, merre megy és utána a sípályára és végül az éjszakai kirándulások föl az emeletre, Michaelis Ilona cipőjéhez és azután, amikor megláttam őket... az utolsó éjszaka... őket ketten, a fiu szobájának küszöbén...

A nap most kelt és én a kapunak támaszkodva szerettem volna feloldítani, belejajgatni az éles vörös napba, belevonítani hosszan. Az éhes farkas vonítását irigyeltem, a kutyáét, akinek háterincére lecsap a vastag bot... Még a kutyát is irigyeltem kell.

XVI.

Három héttel rá megesküdtünk és én az esküvő előtti héten három nagy váltón jótállást vállaltam jövődő apósóért, akinek készpénzben is átadtam százezer koronát. Ez természetesen csak kölcsön volt, ami nem is Michaelis urnak adtam, hanem a Michaelis-banknak. Magyarázni is fölösleges, hogy kereskedelmi milyen előnyös ez számomra. Egész életemben rideg kereskedő voltam és ha valaki, hát én megértettem, milyen szerencse: pénzem!

kamatoztatni egy olyan bankban, amely az Államokból is kap táviratokat. Különben is a pénzekről írást adtak nekem, nem bejutott a Michaelis-ház főkönyvébe, szerencsémeket iktatták és nyugtatták. Itt baj nem lehet.

Olaszországba utaztunk. Kelenföld után kétszer is végigjártam a vonatot. De nem! Egészen fölösleges volt. Elemér Miklós nem utazott velünk, nem bujt meg egyetlen kocsiában sem. Oktalan fáradozás és milyen neveléses is így, nagy kockás utisapkájában végigszimatolni a vonatot. Rendőrökutya vagyok, akit felöltöztettek angol utiruhába? És mit szól a feleségem, ha visszatérek hozzá a kupéba. A feleségem!

Feleségem nem kérdezte, hol voltam. Egész uton keveset beszélt. Ittött pár szó: Őszi mezők... ráz a vonat... majd a tenger... És Róma... Nincs párja Rómának... Egyáltalán nem volna szabad máshoz élni, csak Rómában...

Ilona szürke utiruhában volt, fátyolos kalapban. Alacsony sarkú sárgacipő volt rajta, de ezt ritkán lehetett látni, a lábát majd mindig egészen a szoknyája alá húzta. Oly tartózkodó volt, méltó, nyugodt.

Néhányszor az arcát néztem sunyi kíváncsisággal. Nincs-e ráirva valahol, hogy az én feleségem, ma délelőttől az én nevemet hordja. Egy titkos szegénybéllyeg a homlokán.

De nem. Ez arc nyugodt volt, nem fehérebb, nem pirosabb, mint mások. Oly szép és parancsoló és valami asszonyos rajta. Ezt most vettem észre. Tavaly, amikor először láttam, még lányos volt az arca, milyen lányos. De így asszonyosan, mennyivel szebb, igazibb.

Zágrábban kiszállt az a hölgy, aki eddig harmadiknak ült a kupéba. De valamit még rendelkezett. Málházo jött a szakaszba, indulásig nem voltunk igazán egyedül. Azután nekigördült a vonat. Senkisé szült be, ketten maradtunk igazán. Ilona ott ült az ablak melletti sarokban, könyökben feltámasztott karral. Budapest óta meg nem mozdult a helyéről, nem ment az étkezőbe, nem evett, nem ivott, csak néha rágyújtott, egy pár szippantást tett és aztán kesztvős kézzel odaadta nekem a cigarettát, hogy dobjam ki az ablakon.

Igy ült most is ablak mellett. A vonat már ment vagy két perc óta. Szemem lehunyólt, lélekzetem elállt. Mint valami testi érzés járt át a tudat: egyedül vagyunk. Azután fölnyitottam a szememet. Ott ült velem szemben. Sirt keservesen, hangtalanul, mintha titkolni akarna előlem. Valahogy feléje nyújtottam a kezemet.

— Ilonám, — mondtam.

Ő egy vonaglászerű mozdulattal még beljebb húzódott az ülésen.

— Hozzám ne szóljon! Hozzám ne nyuljon!

Azután egy másodperc múlva klsimult arccal, udvariasan bocsánatkérő mosollyal.

— Fáradt vagyok. Ne haragudjék, kérem.

Éreztem: a mosolya hazugság és én ekkor nagyon, nagyon, igazán szívből megsajnáltam őt.

A vonaton vacsoráztunk. Az időről beszéltünk.

Fiumében megszálltunk. En ugyan az ő hangulatának valami tétova megérzésével felajánlottam neki, hogy mehetünk mindjárt tovább a velencei hajóval.

A hajón nem leszünk egyedül. Így tovább tart még... Ezt neki ajándékozom, — gondoltam.

Ő elutasított. Fáradt, meg akar pihenni, igenis, vegyünk szobát Fiumében.

(Folyt. köv.)

Mészúntetik a ref. tanítónőképző első két osztályát

A református tanítónőképző és polgári énekesiskola igazgatótanácsa tegnap délután 4 órakor dr. Olasz Béla elnöklété alatt ülést tartott.

Elhatározták, hogy a tanítónőképző első és második osztályát a jövő tanévre nem nyitják meg, mert az intézet anyagi helyzete lehetetlenné teszi. Ebbe a helyzetbe az intézetet az a 160 ezer lei túlkiadás juttatta, melyet a román áradó tanároknak kellett fizetnie.

A 3. és 4. k. osztályt csak abban az esetben javasolják a fenntartó testületnek, ha erre az egyházkerület pénzsegélyt ad, különben nem nyitják meg. A polgári énekesiskolát megnyitják jövőben is, ha valamely körülmény nem gátolja meg, bár az ideai számadás 230 ezer lei deficitet mutat. A polgári énekesiskolához egy földrajz, egy történelem s egy nyelvtanári állásra a lemondott tanárok helyére pályázatot hirdetnek. Az igazgatótanács Nagy Vilmos volt igazgató azon kijelentéseit, hogy igazgatói illetményeinek megvonását törvénytelennek, lealázónak s következtelennek állította; ellátólag visszautasította és határozatát Nagy Vilmossal szemben tovább is fenntartotta, mert az igazgatói állástól már rég felmentette.

Rendőrökkel verettek meg egy újságíró

A bukaresti Univerzál című lap szebreni tudósítója, Bran hírlapíró hónapok óta támadja Boiut, a megye prefektusát azokért az önkényeskedésekért és szabálysértésekért, amit elkövetett. A prefektus most nem mindennapi módon akarta elhallgattatni az igazságot kereső újságíró. Egyszerűen megverette a rendőrökkel. A prefektusnak ez az eljárása óriási feltűnést és felháborodást keltett Szebenben és Nicolae S. Iliescu tanár és ügyvéd ebben az ügyben tiltakozó levelet írt az Univerzálnak. A levél érdekesebb részait itt közöljük:

„Az önök lapja több alkalommal leplezte azokat az abuzusokat, amelyeket Boiu prefektus elkövetett. A prefektus klasszikus példáját adta a korrupciónak. Előbb különféle előnyöket ajánlott Bran újságíróknak, aztán mikor ez nem sikerült, fenyegetni kezdte. Ezt is megírta az újságíró az Univerzálban. Erre a fenyegetést be is váltotta. Előbb titkára, Jurca felszólította Bran újságíró, hagyja el Szeben, mikor erre nem hallgatott, július 4-én őt a rendőrökkel megverette. Egy szerelmes levalóval Virginia Ciato tisztviselőnek lakására csalták, ott megtámadta Stefan rendőrkormányzó, ököllel és kardlappal összeverték és amikor több sebből vérzett, a rendőrségre kísérték. Utközben sikerült bemenekülnie a Boulevard kavéházba, ahol Macaroni ezredes és Lepadatu ügyvéd mentették ki a rendőrkézektől. Késébevonhatatlan bizonyítékok vannak, hogy ugyanakkor, amikor a nővel az újságírónak találkat kérő levelet írtak, levelet küldtek a rendőrségnek is, amelyben védelmet kér a nő az újságíró moleztálása ellen, hogy az igazságszolgáltatás árnyékában hajthassák végre tervüket. Az ügyészség most megindította a nyomozást, ennek befejezése után újból szólunk majd, — írja Iliescu ügyvéd.

Nem vitatom, — folytatja — hogy Bran bűnös-e, vagy sem, de bármi is legyen a bűne, azt a törvényes eszközökkel kell kideríteni. De ennek az operetthe illő

rendőri eljárásnak a szerzője Boiu prefektus, aki protektorai is ezeknek a barbároknak. Hogy miképpen gondolkodnak ezek a sajtó szabadságáról, azt több ízben kinyilvánították, mi ez ellen a civilizáció és a demokrázizmus nevében tiltakozunk, — írja Iliescu ügyvéd, — ez ellen az eljárás ellen, amely Szebenből Balkánt csinál. Olyan szégyen ez, amit ez a kultúráros nem érdemel. Minden erőnkkel kérjük a románokat, akik a román törvények alatt élnek, kezdjék meg ebben az ügyben az eljárást és büntessék a bűnösöket. A szebreni ügyvéd a kormány beavatkozását is kéri az önkényeskedő prefektus ellen.”

Sulyos vád az olimpai futball-csapat ellen

A nagyváradi Sentinel a c. lap tegnapi száma egy aradi román lap nyomán a romániai futballcsapat olimpiai szerepéről ezeket írja:

Tudvalevő, hogy az olimpiáson Hollandia 6:0-ra megvert bennünket. Egy L. L. nevű ur, aki mostanában jött vissza Párisból, azt beszéli, hogy vereségünk oka főleg Ströck nagyváradi kapus volt, aki a legkönnyebb rugásokat sem védte. Az egész román csapatban senki sem játszott szívvel-lélekkel. Guga, Bonciucat és Taenzer kivételével. Sőt azt lehet mondani, hogy a többi játékos szemmeláthatóan hozzájárult ehhez a szomorú eredményhez. Ezek bizony nagyon kellemetlen megállapítások, ha ugyan igazak. Hiába igyekszünk bármit tenni, amikor az említett módon megsemmisül minden reményünk és bizalmunk.

Amikor Románia csapata Párisba ment Budapesten átutazott. Bedens Károly, volt temesvári sportember e szavakkal fogadta azt: „A magyarok istene adjon nektek szerencsét, mert ti vagytok a második magyar csapat Európában.”

A „Nemzeti Sport” c. budapesti lap, reprezentatív csapatunkról írva, azt állítja, hogy az egész csapat „derék erdélyi magyar fiukból áll” s alig van köztük egy-két román, de „ezek sem nyomonak semmit a latban.” Tehát, nekünk románoknak fogalmunk sem volt a futballról — így gondolják legközelebbi szomszédaink.

Mindenesetre, ha igaz a román csapatbeli magyar játékosok párisi viselkedéséről szóló hír, akkor itt aljasság történt, a mi nem méltó egy tisztességes játékoshoz.

A tiszta igazságot akarjuk tudni, főleg azért is, mert az érdekelték itt élnek köztünk és módjukban áll beszélni.

Ha Ströck kapus tehetetlensége nem rosszindulat következménye, hanem egyszerűen azé a ténye, hogy nem tudott több erőt kifejteni, akkor nem kellett volna az olimpiászra kijelölni. Mások több körültekintéssel válogassák a játékosokat.

Eddig szól a Sentinel a cikke. Meg vagyunk róla győződve, hogy az érdekelték meg fogják ezeket a sulyos vádakat cáfolni. Teljesen tarthatatlan, hogy a romániai csapat vereségét Hollandiával szemben a csapatban szereplő magyar fiuk nemtörődomségének tulajdonítják, mikor tudjuk, hogy Hollandia — amely harmadik lett a világversenyben — egy sereg más országbeli csapatot is megvert. Tárgyilagossá szigorú vizsgálatnak kell megállapítania, hogy mi volt a romániai csapat bukásának az oka, mert ez a vád az önzetlenül dolgozó magyar futballistákra nem szaradhat rajta.

• Igyunk kizárólag Drehe-Haggenmacher sört! Mindenütt kapható már!

UJDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) n.
Kiadóhivatal: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hírlapiroda, (Telefon 13—01.)

Bukások az ügyvédi vizsgán

Megirtuk tegnap, hogy a nagyváradi ügyvédvizsgáló-bizottság működése ezen a héten milyen siralmas eredménnyel végződött. Tegnap nyilvánosságra hoztuk a vizsga eddigi eredményét, amely szerint eddig öt jelölt közül csupán dr. Hoványi József, dr. Hoványi Gyula jogakadémiai dékán fia kapta meg az ügyvédi diplomát, a többiek pedig elbuktak.

Az elbuktakak közül ketten két tantárgyból nem feleltek meg, ketten pedig valamennyi tantárgyból visszautasítottak. Mind a négyen csupán egy esztendő múlva jelentkezhetnek új vizsgákra.

A szomorú eredmény kínos feltűnést kelt. Tekintettel arra, hogy a vizsgáló-bizottság elsőrangú jogászokból áll, kétségtelen, hogy a jelöltek készségtelenségének tudható be a sok bukás. Azok, akik azt hitték, hogy a helyi vizsgáztató-bizottságok könnyű szerrel fognak diplomákat osztogatni, csalódtak. Az ifjuság csak a tudás és a szorgalom alapján remélheti boldogulását.

* Drágul a vasút. Bukarestből jelenti a Rador: A legfelsőbb gazdasági tanács elhatározta a vasuti tarifa felemelését a C. F. R. deficitjének csökkentésére. A tegnapi minisztertanács a javaslatot elfogadta.

* Háromnegyed millió adomány a Keletázsiai Múzeumnak. Hop Ferenc a Keletázsiai Múzeumnak átadta Schweiger József háromnegyedmillió adományát. A ritkaságok között két kínai szobor van Krisztus előtről, amelyek pártatlanok. Ezer esztendősi sírból való kínai bronzharang szerepel még az adományok között, míg a többi tárgy indiai s kínai művészettörténeti ritkaság.

* Párba-jánia egy debreceni akadémián. A debreceni gazdasági akadémia igazgatósága a párba-jánia elharapozásért kihirdette, hogy a párba-józott eljárás nélkül kitiitja. A párba-józás középkori intézményes feltámadása annak a reakcionárius szellemnek az utókövetkezménye, mely középeurópa háború utáni ifjuságát megfertőzte. A rektori tiltakozásnak annyi szabadság után, aligha lesz foganatja. Valamely elvakult fiatalember rosszul értelmezett tisztességének megvédése érdekében úgy lehet, majd magát a békét parancsoló tanárt állítja a vontassóvíz pisztoly, vagy a szikrázó kardél elé.

* A Zsidó Lyceum évzáró ünnepét f. hó 12-én, délelőtt 9 órakor a Kereskedelmi Csarnok nagytermében tartja, amelyre az iskolabizottság tagjait, az érdekelt szülőket és tanulókat meghívja az iskolabizottság elnöke.

* Letartóztatott csempész. Csongrádi Sándor zimándlózi (Aradmegye) lakost tegnap a lessi csendőrség letartóztatta, mert Magyarországból lovakat csempészett. Beszállították az ügyészségi fogházba és eljárás indul ellene csempészésért.

Ujdonságok:	FÜRDŐ	Köppen	Piquet-lakarók	Epongeok	gyönyörű	Napernyők
		Trikok és ruhákban	Lepedők Olpók	Etaminok Marocainok	mosóruk Dolinek	Koztyúk és Harisnyákban

CZILLER IMRE Nagyáruházában kaphatók

LEGUJABB

Az olimpiai játékok újabb eredményei

A pentatlonban Magyarország második helyet biztosított magának a világ legjobb atlétái között. Somfai Elemér főhadnagynak hívják az egyik kitűnő olimpikont, akinek a győzelme nem volt egyedülálló. A magyar ugrók tizenkét esztendő óta legjobbjá Gáspár Jenő holtversenyben negyedik helyen végzett. Gáspár Jenő végül kizárta a világháborút s térdben és combban lótték keresztül a harctéren.

A pentatlon részletes eredményeiről a következőket jelentik:

TAVOLUGRÁS.

1. Le Gendre (Amerika) 7 m. 76.5 cm. Világrekord.

2. Kaer (Amerika) 696 cm.

3. Somfai 677 cm.-el.

Az amerikai Le Gendre ugrása örültes meglepetést vált ki. Senki se várta, hogy megjavítja a világrekordot, maguk az amerikaiak sem, akik be sem nevezték az egyéni távolugrásra.

GERELYVETÉS.

1. Leiso 54.12 m.

2. Somfai 52.10 m.

3. Irjölö (finn) 51.72 m.

A magasugró mérce alatt Osborn, Brown, Poor képviseli az amerikai lobogót, Gáspár Jenő a magyart, Sewden és Gouilleux a franciát. A 185 cm-t még hatan ugrják, a 188 cm-re feltett rugót már csak öten, a svéd Jansson kibukik. A világ legjobb öt ugrója között ott van Gáspár, 190 cm-nél kibukik Poor és Gáspár

s 192 cm-nél az aprótermetű Sewden hagyja ott a két nagyszerű amerikait. Harold M. Osborn a győztes 198 cm. 2. Leroy Brown (Amerika) 195 cm.

A diszkoszverseny után, melyben Somfai ismét második lett, a pentatlon így alakul: Lehtonen 14 pont, Somfai 15 pont, Legendre 16, Kaer 19, Leim 20, Unger 23, Lahtinen 23. Ez a hat ember került be a döntőbe. Az 1500 méteres versenyen 1. Unger (svéd) 4:46.2 mp. 2. Lehtonen 4:47. 3. Somfai 4:48.4. A pentatlon végeredménye: Olimpiai bajnok Lehtonen 16 pont 2. Somfai Elemér (Magyarország) 18 pont. 3. Le Gendre (Amerika) 20 pont. 4. Unger (svéd) 24 pont.

A 800 méteren az amerikaiak lemaradtak, az angolok Stallardot várták elsőnek és Lowe győzött a svájci Martin előtt.

A gátfutás döntőjébe három amerikaival két svéd és egy délamerikai jutott be.

Az ötezer méteres előfutamokban a finn Nurmi és Rasteas és az amerikai Romies győztek. A 200 méteren a favoritok mind bejutottak a döntőbe.

A magyarok közül Gerő és Kurunczy kiestek a kétszáz méteres közép futamokból. Bedő Pál izgatottan másfélméterrel formáján alul dobott. Muskát a legerősebb gátelőfutamba kerülve, csak a harmadik lett.

A magyar birkózók közül Radvány, Magyar, Matula, Tasnády győztek. Nemeth és Györgyvet igazságtalanul lepontozták.

Az olasz—cseh baráti szerződés

Prága, július 9. Itt közzétették az olasz-csehszlovák politikai szerződést, amely a párisi békével megteremtett európai helyzet állandóságát védi. Ugyancsak

Rómából is közlik, hogy Mussolini egyik legutóbbi minisztertanácsán ismertette a csehszlovák-olasz barátsági szerződést.

* A Vaiszlovich-ház bérletei. A bíróság tegnap döntött a Vaiszlovich-házban levő vitás bérleti ügyekben. Vaiszlovich Emil a Carmen Sylva-drogueriától és a Pacala-gyógyszertártól egyenként 170.000 lei évi bért követelt. A törvényszék az 1914. évi bér fizetényszeresét, vagyis egyenként 42000 lei bért állapított meg.

* A szakszervezetek összevezetősége ülést tart. Péntek 6 órakor a Moskovits ipartelepek munkásai érkekezletet, szombat délután 4 órakor a famunkások taggyűlést; este fél 8 órakor a szakszervezetek összválasztmányja fontos ügyben ülést tart. Vasárnap d. e. 9 órakor a szabó munkások, vasárnap délután 4 órakor a malom munkások taggyűlést tartanak Str. Cuza Voda (Szaesvay) No. 24. sz. alatt. Az érdekeltek pontos megjelenését kéri a Szaktanács és a Vezetőségek.

* Adakozás. Az Izr. Nőegylet leányváryaházának adakoztak: Dr. Schiff Ernő és neje alapítványuk gyarapítására 500 lei, Balázs Gyuláné a Guttman Agiea alapra 200 lei, Rózsa Lajosné 100 lei, Weisz Gézané 50 lei, Schleifer Vilmosné 25 lei, Ujhelyi Babi esküvői gyűjtése 1004 lei, Veiszlovich Gyula butorokat, ágyneműt, paplant stb. Kohn Margit I. polg. oszt. tanuló osztálytársa, B. I. árvaházi növendék részére 250 lei, Stern Lili, Rózsa Irénke és társai egy műkedvelő előadás jövedelméből 207 lei, Frisch Zsigmond és neje Ujhelyi Babi esküvője alkalmából 250 lei. Természetbeni adományokat: Fekete drogeria, Lukács Zoltán, Waldmann Ernő, Schwartz Márton, Silberstein és Somló, Engel László. Az Aggók Otthona részére adakoztak: dr. Schiff Ernő és neje alapítványuk növelésére 1000 lei, Frisch Zsigmond és neje Budapest 250 lei. Az összes

adományokat hálásan köszöni az Elnökség.

* Törökvs—Egyetértés bajnoki mérkőzés ma, csütörtökön délután 7 órakor lesz lejátszva.

* A vármegye tűzifaszállítása. A vármegye tűzifaszállítására megtartott árlejtés eredményeként a legolcsóbb ajánlattevő Weiszgleisz-cég volt, aki 250 leiert vállalta a fa köbmétert szállítani. Így ő nyerte el a vármegye tűzifaszállítását.

* Halálozás. Özv. perkupai Darvassy Endrené, szül. Kleisz Anna, volt pénzügyigazgató özvegye 90 éves korában elhunyt. Temetése ma, csütörtökön délután 5 órakor megy végbe a Szilágyi Dezső-utcai gyászházól.

* Árlejtés a postán. A nagyvárad-i postaigazgatóság augusztus 10-én árlejtést tart a következő szállításokra: 60 vagon petrozsényi szénkoks és 1000 méter cser és bükkfa.

* Kifosztott munkáscsalád. Tegnap éjszaka Papp Gyula színházi fénkezelő Kaszárnya-utca 8. szám alatti lakásában betörők jártak. Egy arany órát, férfi és nőruhákat és fémerneműt vittek el. A kár meghaladja a tízezer lei.

* Mezőegés. Szerdán a késő délutáni órákban a Kórház-utcaán, a vasúti töltés mentén levő száraz fű ismeretlen okból meggyuladt és nagy lánggal égett. A gyorsan értesített tűzoltók hamarosan eloltották a tüzet.

* Feledi Sándor ingatlan értékesítő irodája Szaniszló-utca 1. szám alatt van. Násárol, elad, közvetít, házat, szállót, földbirtokot. Alapítva 1917-ben. Telefon 16—27. szám.

* Pénteken érkezik a frisse dunai ifj. Popper Józsefhez.

* Szünidei táncanfolyam. Alföldi László és neje tánciskolájában július 12-én, szombaton délután 6 órakor kezdődik meg. Beiratkozni egész nap lehet az iskola helyiségében, Beöthy Ödön-utca 2. szám, emelet.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Művészest, Rozsnyai művészpár fölléptével, premier helyárrakkal.

Péntek: Művészest, Rozsnyai művészpár fölléptével, premier helyárrakkal.

Szombat d. u.: Sztambul rózsája, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Három grácia, újdonság 1-ször, premier helyárrakkal, bérleten kívül.

— Rozsnyai-trió és kabaré. Ma este egy mulatós kabaré-est és a Rozsnyai-trió teszik érdekessé a színház műsorát. A kabarében föllépnek a színház legjobb tagjai. Az est második részében mutatkozik be a közönségnek a Rozsnyai-trió, akik sokoldalú művészetükkel páratlan szórakoztatást részesítik a közönséget. A csütörtöki és a pénteki művészest premier helyárrak mellett lesz megtartva.

— Három grácia. A színház festő és szabótermeiben nagyban készülnek a szombat esti bemutató előadásra, mely egyik legszenzációsabb estje lesz az idei szezonnak. A Három grácia, Lehar e nagyszerű operettje, teljes nagyszerűségében fog a nagyvárad-i színpadon is érvényesülni, amennyiben az igazgatóság áldozatot nem kínál, állítja ki e nagyszerű táncosoperettet, melyben az operettgyűttes minden tagja fellép. Szenzációs táncok és toalettes teszik érdekessé e nagyszerű operettet, mely szombat, vasárnap és hétfőn van egyelőre a színház műsorára kitűzve. A Három grácia előadásaira tanácsos lesz elővetelben megvásárolni a jegyeket, mert dacára a szezon végéhez, e nagyszerű operett iránt igen nagy az érdeklődés.

— Sztambul rózsája. Szombaton délután mérsékelt helyárrak mellett a legutóbb nagy sikerrel felújított Fall operette, a Sztambul rózsája kerül színre, melyben a társulat operettgyűjtése közül Biczó, Zilahy, Misoga, Békési játszik a főszerepeket. A zenekart Szathmáry karnagy vezényli.

— Mintha álom volna. E nagyszerű táncosoperett újdonság vasárnap délután mérsékelt helyárrak mellett kerül színre, a főszerepeket ezúttal is Kovács Kató, Zilahy, Borovszky, Madas, Galambos, Pogány és Vigh Ernő játszik. Ugy a szombati, mint a

KEPES ELEK
orvosi kötszerész, Sas-passagó 20. szám
Saját készítményű **SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK,**
speciális kötszerek, női és férfi övszerek

A Baross-utcai imaházban szükséges **festési és mázolósi munkálatokra** ezennel versenytárgyalás hirdettetik. Az ajánlatok beadásának határideje f. é. július 18 déli 12 óra. Az összes feltételek megtekinthetők Freund Lajos urnál déli 12—2 óra között (Feketes-as-épület)

A nagy áremelkedés dacára
öltöny szöveteket
lúster és ruhavásznakat még mindig a kora tavaszi rendkívül olcsó ában vásárolhat
Székely posztóáruházában
Strada Avram Ianon (Kossuth)-utca
5

vasárnapi előadásra már most meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál.

MOZI

„Árvák a viharban” az Atlantic és Apollóban

Páratlan nagy siker kíséri az Atlantic mozgó slágerfilmjének bemutatóját és örömmel konstatajuk, hogy régen láttunk oly meglepőedettséget, a várakozást a legmagasabb fokig oly mértékben kielégítve, mint e kiváló slágerfilm bemutatója alkalmával.

A mozilátogató közönség minden rétege a legnagyobb kíváncsisággal nézett a film élére s valóban, e darab megérdemelte azt, hogy ily nagyfokú érdeklődés előzze azt meg. Griffith valóban mesteri munkát végzett! Egy megkapó, bájos, eseményekkel gazdagon ellátott történetet dolgozott fel, mely XVI. Lajos korával kezdődik, ahol az arisztokraták dúslakodása, pazarlása élesen szemben van állítva a nép nyomorával, mintegy jellemzéseül a nem-sókára bekövetkező nagy világeseménynek, a francia forradalomnak. Egy-egy villanásszerű jelenettel, mesteri kézzel jellemzi Griffith e kort, s mindez csak háttere annak a szomorú történetnek, amely két kedves hősünknek, a két bájos árvának életét rajzolja meg. A sors már pályáskorukban hozzá őket egymáshoz, igen sok csapást mér rájuk, már zsenge korukban s a legnagyobb szerencsétlenség akkor szakad rájuk, amikor egy tifuszjárvány gonдозó szüleit rabolja el, Lujzának, az arisztokrata vérből származó árvának pedig szeme világát veszi el. Megható e két árvának a legmesszebb áldozatkészségig menő szeretete egymáshoz. Nem hagyják el egymást, szent fogadalmat tesznek, hogy egymás mellett maradnak, de hát a sors másként ítél. Rossz, gonosz emberek elszakítják egymástól, szenvedéseken, kínzásokon kell keresztül menniök s a kis Henriette, bár részére felragyog a boldogság sugara, el kell szívnie érzését nyomnia, mert fogadalma és az a mélységes szeretet eltiltja attól, hogy ő boldog legyen akkor, amikor szerencsétlen testvéréről azt sem tudja, hogy éle még. A fiatal De Vaudray lovag az, kit szeret s ki őt szereti, de ennek arisztokrata családja nem habozik, a fegyveres erő, a börtön segítségével is a két szerelmest egymástól elszakítani. S ott látjuk Brissot ügyvédet is, kit a royalisták üldöznek, s kit a sors Henriette lakásába vezet, így menekül meg a biztos haláltól. A forradalom előestéjén vagyunk s itt fejeződik be az első rész.

Gyönyörű perspektíva nyílik a történet további részének elképzelésére! Kitor a forradalom, az arisztokratákat vérpadra viszik, ide kerül De Vaudray lovag s vele együtt Henriette is, mint aki menedékhelyet adott az arisztokratának s az utolsó pillanatban menti meg őket Brissot, a forradalom egyik legnemesebb, legfenköltebb egyénisége s így egyesül a két szerelmes a legmélyesgesebb szerelemben. A kis vak Luiza is előkerül, egy orvosi operáció szeme világát is visszaadja s így teljes a boldogság.

Gyönyörű szép jelenetek, fény és pompa, a nép nyomorának valósággal klasszikus megfestése, egy végtelenül bájos szentimentális történet, kiváló tőkéletes rendezés, mesteri játék jellemzik a darabot. Griffith valóban mesteri művet írt! S a két Gish testvér feledhetetlen szép játékot produkált!

— A Dorian Terraseon ma, csütörtökön az idei szezon legmonumentálisabb filmje, „Königsmark” (Királyasszony szeretője) lesz műsorán. A Pierre Benoit világhírű regénye után készült film egy német királyasszony és egy francia tiszt szerelmét meséli el. Henriette Duflos és Pet-

rovich Szvetisláv játsszák a pompás darab főszerepeit. A monumentális film két részben kerül bemutatásra; a 7 felvonásos első rész vasárnappal bezárólag látható. Az előadások kezdete a Dorian Terraseon 9 órakor, a Dorian filmszínházban 6 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a 9 órás előadás is a nagyteremben lesz megtartva.

TÖZSDE

Zürich, július 9. Nyitás: Newyork 559 háromn., London 2426 fél, Páris 2850, Bukarest 220, Budapest 0.0067 fél. Bécs 0.0078'95, Prága 1640, Berlin 10 0-a 134, Milánó 2386.

Bukarest, július 9. Zárlat: Devizák: Páris 1215, London —, Newyork 242, Róma 1045, Zürich 4330, Bécs 3420, Prága 708.

Valuták: Font —, frank 1270, svájci 43 fél, lira 1040, dinár 290, dollár 240, osztrák 37, magyar 32, szokol 715.

Zürich, július 9. Zárlat: Berlin 10 0-a 134 fél, Amsterdam 211'35, Newyork 559, London 2423, Páris 2845, Milánó 2380, Prága 1640, Budapest 67 fél, Belgrad 660, Bukarest 230, Bécs 0.0078'95.

Budapest, július 9. A szerdai értékpapírpiacl zárata: Angol-Magy. 55, Magy. H. 612, Leszám. 86, Osztr. H. 182, Salgó 618, Hermes 46, Mercur 35, Keresk. B. 1395, Belv. tak. 29, Pesti H. 4050, Borsod-Misk. 134, Beocsini 1100, Borsodi szén 110, Kohó 520, Köszén 3525, Urikányi 1150, Globus 39, Csáky 18 fél, Fegyver 1650, Rima 146, Ganz-D. 3550, Ganz-V. 1650, Láng 150, Wörner 36, Osztr. légsz. 725, Izzó 680, Flóra 100, Goldberger 185, Zabolai 114, Ujlaki 160, Österm. 255, Gummi 350, Georgia 508, Ocean 30, Allamv. 535, Phobus 42, Hoffer 150, Lipták 14.250, Schuller 85, Boni 32, Danica 120, Ofa 575, Nasici 2800, Adria 1425, Trust 99.

Figyelem Még minden drágaság dacára **Figyelem**
a legolcsóbb és a legfinomabb ruhák csak
Schreier-nél készülnek Váradi Zsigmond-utca 2.

Dr Szegő Kálmán szanatóriuma

Abbáziában

Erősítő — edző — hízáló — diátkurák.

Rythmikus szabadlevegő gyógytorna.

Gyermekek 7 éven felül kíséret nélkül is felvétetnek.

Hirdetmény.

F. év július hó 23. és 24-ik napján Ceica községben árucikk és állattelhaljásos nagyvásár fog megtartatni.

Az előjáróság.

Asztalos munkák

a legegyszerűbb kivittől a legdiszesebb kivitelig jutányos árak mellett készítenek.

BOGYE ANTAL asztalos

Strada Cuza Voda (Szacsvai-utca) 63. szám.

ELADÓ

12 személyes porcellán, 12 személyes ezüst étkező szerviz. — Reg. Ferd. (Rákóczi)-ut 30 sz. jobbra, Szász.

Brillíánst, platínát, törmellék aranyat és ezüstöt magas árrban veszek.

KOHN HENRIK ékszerész

Strada Avram Janku (volt Kossuth Lajos-utca) 7. sz.

Dr Gheorghe Popa notar publik Oradea-Mare

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy késedelmes adós terhére a hivatali helyiségemben, Oradea-Maren — Nagyváradon, Cosbuc — Szalárdi-utca 7. szám alatt folyó 1924. évi július hó 11. tizenegyedik napján délután 4. négy órakor megtartandó nyilvános árverésen közbenjövetelem mellett 1000, egyezer darab villamos vasaló alkatrész a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Kikiáltási ár: 75.000, Hetvenötezer Lei. Bánatpénz a kikiáltási ár 20 %, husz százaléka.

Vevő a vételárat a vételi illetékkel együtt nyomban az árverés megtartása után készpénzben kifizetni s az árutazonnal átvenni és elszállítani tartozik.

Eladó az áru minőségéért semmi szavatosságot nem vállal.

Az áru a Granaria áruaktárban fekszik s ott a rendes hivatalos órák alatt megtekinthető.

Oradea-Mare, 4924. július 9.

Dr Gheorghe Popa,
notar public.

Fürdősapka fürdőszőnyeg

ernyők, fehérneműek, nyakkendők, csipke, szallag, himzés, gombok, cernák legolcsóbban

Szenszki Miklós-nál

Sas-passage (Tarsollyal szemben)

Épület-, mű- géplakatos, viz, gőz, fűtés szellőztetés vas- és rézbutor és

autogén hegesztő telep

a legjobb és legolcsóbban vállal minden e szakmába vágó munkákat.

ÖRLEY és FIEDLER

Strada Sztaroveszky-utca 25. sz.

Üzlethelyiség

Piata M. Viteazul Nagypiac-tér közelében olcsón, sürgősen átadó. Lakás 3 szoba, előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel, nagy kerttel 5—10 évi időtartamra elutazás miatt sürgősen átadó. Előszobában Olaszi központban lévő 3 szoba, fürdőszobás lakásomat hasonlóval, lehet Ujvároson is. Esetleg ráfizetéssel. Házak beköltözhető lakásokkal, szőlők, földbirtokok, lakások vétele és eladása. Szalon-garnitúrák, ebédlők, hálók, szőnyegek, órák, stb. olcsó áron eladók. Utlevelek vizumoztatását vállaljuk.

„ARDEAL”-roda,

főposta mellett. Telefon szám: 203.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

LAKÁS

Lakásnak könnyen átalakítható két rakthelyiség kiadó. Str. Cal a Viktoriei (Kolozsvári-utca) 24.

Egy külön bejárattal csinosan burkolozott szobát adnék annak, ki biztosíték ellenében 10—15 000 lei kölcsönt adna. Cim a kiadóban. 810

Alkalmazás

Több tanult fizetéssel fölvesz a **HANGYA** fogyasztási Szövetkezet Bül. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 2. 787

Jól főző gyermekszertő mindenestül keresek. Cim a kiadóban. 784

Urinak discrétio mellett állandó munkát kapnak. Kaufmann kézimunka üzletben, I. C. Bratianu (Szaniszló-ut) 807

Helyi iparvállalat keres gyors és gépirásban jártas tisztviselőtől mellobbi beépésre. Német és román nyelv bírása előny. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével. Iparvállalat jellegére kiadókba küldendők. 816

Perfect román-magyar-német gépirónó, könyve ésben, levelezésben jártas, állást keres. Ajánlatokat Tisztviselő jellegére a kiadóba. 815

XXXXXXXXXX

Üzlet átalakítás miatt **olcsó kiárúsítás a D'OR-ban**
Festék, illatszerek, bőrdíktőlők, nyugagyak, játékok stb. **Bulevard Regale Ferdinand 16.**

XXXXXXXXXX

Modern chamotte **kályhák**

különböző színekben rakta-
ron, 2500 Leittől kaphatók
valamint átrakásokat és
javításokat vállal

Varga György

kályhás mester
Strada Berkovici No. 33.

Eladó ház

Gerliczy-utca 16. szám
modern lakásokkal eset-
leg 1 részben is eladó.
Bővebben Strada Csen-
geri-utca 7. sz. alatt.

ÓRÁK

szakszerű javítását a legkompli-
káltabb kifogástalanul

TISZAY

végző Strada Alexandri (Teleky-
utca) 9. szám alatt

Indányos árak Preciz munka.

ELSZAKITHATATLAN

KER MUNKÁS, VÁSZON ÉS SZÖVET RUHÁK
„INDUSTRIA” RUHAÜZEM
ORA DE A-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

Adás-vétel

Perzsaszőnyegek, külön-
féle, nagyon szép kézi-
munkák eladók. Szász
Anna, Bulev. Reg. Ferdin-
and (Rákóczi-ut) 30. —
Jobbra. 603H

Eladó alkalmi árban 1 mil-
ió táj szőlő oltvány: Por-
to altoi, Riparia, Portalis.
M. Marco-i, Str. Nicoles-
Zsiga Lukács György) utca
5. délután 12—3-ig. 467

Harisnyakötő gépet, jól
vennék. Ajánlatokat „házi-
ipar jelgére” kiadóhiva-
talba kerek. 804

Opelautó olcsón eladó. —
Humanitas, Str. Alexandri
(Teleky-u.) 11. sz. Telefon
19 05. 809

Eladó a város forgalmas
pontján modern üzletház,
melyben három üzlethe-
lyiség és három lakás van.
Egy sarok tüzérüzlet tel-
jes berendezéssel és egy
kétszoba, konyha, fürdő-
szobás lakás azonnal meg-
kapható. Vételár hatszáz-
ötven ezer lei. FELEDI Sándor
ingatlan értékesítő
irodája Str. I. C. Bratienu
(Szaniszló-utca) 1. szám.
Telefon 16—27. 72

Bizományba elfogadok porcel-
ánt, kézimunkákat, fe-
hérműt. Szász, Rákóczi-
ut 30. jobbra. 623 H.

Jókarban lévő gyermek-
sport-kocsit keresek meg-
vételre. Címeket a kiadóba
kerek leadni. 739

Parkszállóban eladók: ol-
csó épületek, deszkák,
lécek, ajtók, ablakok, vas-
redőnyök, zsáluk, hódfarku
cserep. 808

Eladó Várad legszebb
utcán beköltöz-
hető magán és bérházak,
Alapi, Szalárdi, Kertész-
utcan magánház 3 szobás
lakással, Bernáth-telepen,
Vitéz-utcan ház telekkel,
ipartelepnek is, Bölcse-
de-utcan, Téglavető-utcan ol-
csó házak eladók. Bunyi-
tai liget melletti kisebb
nagyobb szőlő telek és a
váradi legszebb szőlő
azonnal eladó — Bár-
milyen megbízást elfogad
özv. Zilahy Gyuláné
ált. kereskedelmi irodája,
Alapi-u. 1. Otthon 1—4-ig.

Olcsó női teniszrakett el-
adó. Reg. Ferd. (Rákóczi-
ut) 30. Szász. 763H

Szép vitrint megvételre ke-
resek. Cim a Hegedűs
Hirlapirodában. 59

Románia. — Substitut executor la Judecătoria
oculului Podul Săcuiilor.

Nr. G. 1122—1924-3.

Publicație de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la
cunoștința publică, că în urma deciziunii Nr.
1697—1923, 498 și 294—1924 a judecătoriei
de Ocol Podul Săcuiilor efectuându-se execuție
de escontentare în favoarea lui Banci Poporale
din Sechehid S. A. Dr. Alexandru Gălăcsy și
Stern Miksa contra lui și soția din comuna
Cubuleț, am secheștră mobilele 2 vaci, 500
litre vin, 1 vițel, 1 căruță, 1 grăpă și alte mi-
șcătoare în valoare de 8447 lei, cari se vor
vinde prin licitație publică care se va ține în
ziua de 30 Iulie 1924 ora 3 p. m. în comuna
Cubuleț, la care sunt invitați câmpărători cu
acea că mobilele de mai sus pe lângă achita-
rea în numerar a prețului de cumpărare se vor
vinde celui care va promite mai mult, eventual
și sub prețul de estimare.

Podul Săcuiilor, la 3 Iulie 1924.

Flaviu Popp
delegat jud.

Villanyszerelő

üzletemet dusan felszerelve megnyitottam

VÁLLALOK Villany-, csengő-, telefon- és motor
berendezéseket, javításokat és át-
alakításokat ugyisint lámpák átalakítását, csiszol-
ását és galvanizálását. — *Elsőrendű munka!*

Ócsay Strada General Mosoiu 4.
(volt Kert-utca 4. sz. alatt)

Román Kötégyáni vasúti
állomástól pár percre
levő határmenti 240 h l-
das birtok tanyái épüle-
tekkel és ideai takarmány-
nyal haszonbérbe kiadó,
ez év szeptember 1-től.
Értekezhetni dr. Gheorghiu
Rojin, Bunyitay Liget-u. 6.
Cim a kiadóban. 631

Eladó Erőműhállyalvan ma-
gánház 5 szoba, 2 kony-
ha, melléképületek, nyu-
gott megélhetést biztosító
vállalattal 500,000 Leirt.
Cim a kiadóban. 712

Magánház Nilgesztelep kö-
zeleiben, egyszoba kony-
has elfoglalható lakással,
veteményes, szőlő és gyü-
ölcsös kerttel, italmérési
joggal Lei 90,000 eladó.
Cim a kiadóban. 783

Eladó nagyon szép kézi-
munka slörök, függönyök,
abrosz szalvéták, miliók,
zsebkendők, aranyterítők,
montrózatlan divánpárna
féle csipke és betét, álló
lámpázok szép ernyő. —
Reg. Ferdinand (Rákóczi-
ut) 30. jobbra Szász. 621

Beköltözhető (lehetőleg
magan házat keresek sür-
gösen a központban meg-
vételre. Címét „Sürgős”
jellegére a kiadóba kerek.
813

Eladó Olasziban nagy jó-
vóju sarokház elfoglalható
lakással 150,000 lei. Er-
deklődni Kertész-utca 12.
sarokház tu ajdonosnál. 814

Négy szép leánderfa el-
adó Str. Calvariului (Kál-
vária-utca 21. szám alatt. 786

Legkényelmesebb a

Zsoké fürdősapka

fürdősapka 20 leittől, ridi-
lők, séta botok utazó ko-
sarak, cölvi vizek, szap-
panok, ajándéktárgyak a
legolcsóbban

Szabó

fésűáruházba
Sas-passage 42.

Különfélék

Tagavatás. A „Principele
Carol” (volt Kispipa) ven-
deglőben szekező „Öreg
fiúk” társasága ma, csü-
tőtől 10 d. e. fél 11 óra-
kor avatja fel agilis új
tagját, Löwy Sándor játé-
kárú nagykereskedőt. Az
ünnepélyes felavatásra a
villásreggelihez a társaság
összes tagja tiszvesen látja
a felavatandót. 811

Két segédmunkás felvéte-
tik a Sonnenfeld nyomdá-
ba, Str. Prințul Carol (Szi-
lági Dezső-ut) 6. 789

Elveszett kedden este a
vasutállomás közelében egy
tekete him doxi. Megtalá-
lója illó jutalomban része-
sül. Ciorogariu (Uri)-utca
4. sz. a. 812

Plissó és gouvre munkák
rendkívül olcsón készülnek
Str. Alexandri (Teleky-u.)
22. sz., a kapuval szemben.

Ülővel, bérlet és bármily
igazolványhoz szükséges
fényképek, Nagyvárad te-
rületén legolcsóbban, 20
leittől kezdve készülnek
Zenker fényképszínház, Str.
I. C. Bratienu (Szaniszló-
utca) 25. Felvételek este
fél 8-ig.

24 % kamatra keresünk
magánpénzt teljes fedezet-
tel, Adásveteli Rig. Parcul
Traian (Széchenyi-tér) 24.
Értesítés délután. 4

Tisztelettel értesítem a
nagyerőmű közönséget,
hogy la-ásonat Strada
Nicolae Zsiga (volt Lukács
György-utca 35. szám alá
helyeztem át. **OLAH IMRE**,
külföldi zenekölai zong-
gora hangoló. 767

Egyszerű női ruhák 100,
elegánsak 150—300 leirt,
férfi se-ym ingek és fe-
hérműtök olcsón és iz-
lésesen készülnek Nilgesz-
telep 100—62, Schwarz-
ház 805

A jól vizsgázott gyermekeket beiratják a szülők a
HEGEDÜS HIRLAPIRODA kölcsönkönyvtárba.

A KOLOZSVÁRI

CZELL

SÖRFÖZŐDE

VILÁGOS

„URSUS” SÖRE

a közönség
legkedveltebb Itala

Főraktár Nagyvárad és vidéke részére Gilányi-utca 57.